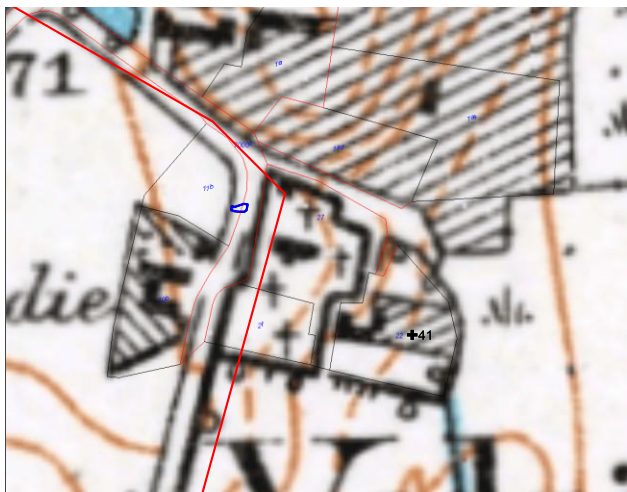

SVM1354 Valsøllille, Valsøllille sogn, Ringsted herred, tidl. Sorø amt. Sted nr. 04.02.18. Sb.nr. 56.

KUAS nr. -

Anmeldelse og besigtigelse af stensat brønd og løsfund ved kloakeringsarbejde på vejareal og i have overfor kirken i Valsøllille.

Valsøllille – forskellige tider. Øverst til venstre: originalt matrikelkort (ikke vendt med nord perfekt op). Øverst til højre: Maalebordsblad ca. 1880. Nederst til højre: Maalebordsblad ca. 1920. Nederst til højre: aktuelt kort (ortofoto, matrikler). © KMS. Sidste tre har placering vist med blå – på det tidligste matrikelkort må brønden være placeret ud for den senere forsvundne gård nord for "Smedien".

Indhold

Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data	2
Topografi, terræn og undergrund	2
Målesystem	3
Øvrige data. -	3
Udgravningsmetode	3
Undersøgelsens resultater	3
Fremtidigt arbejde på stedet	5
Fundliste	6
Fundbeskrivelse	6
Fotoliste	7

Abstract

Besigtigelse og registrering af stensat brønd på landsbyens gadeareal samt opgravede knogler i et nedbrydningslag på grunden umiddelbart vest derfor, hvor der før udskiftningen har ligget en gård uden længer mod gaden. Dertil er fotoregistreret fragment af munkesten og af bygningsdel af sandsten fra den opgravede fyld på grunden vest for brønden.

Undersøgelsens forhistorie

Kloakeringsprojektet i Ringsted kommunes nordlige dels landsbyer gennemføres primært i og langs vejene og i hovedsagen som styret boring. Hertil har museet udtalt sig jf. museumslovens §25 (SVM j.nr. P869). Efter fund af brønden og knoglerne i haven vest for henvendte entreprenøren sigt til museet for en besigtigelse og vurdering, der foregik samme dag, den 18-10-2010.

Administrative data

Sag og dokumentation er registreret i museets beretningsarkiv ved hjælp af Museernes udgravningsdata. Knoglerne er registreret (X1) og vil blive uddeponeret på Zoologisk Museum jf. museets sædvanlige praksis.

Topografi, terræn og undergrund

Brønd og det konstaterede kulturlag ligger dels i bygaden og dels på matriklen umiddelbart vest derfor i have og synes adskilt af et delvis jorrdækket stendige. Jf. originale matrikelkort for ejerlavet "Skjoldenæsholm hgd" har den brede bygade vest for kirken eksisteret også før udskiftningen, hvor grunden mod vest var bebygget med en trelænget gård uden bygninger mod bygaden og brønden. Heraf ses formodentlig spor på ortofoto.

Sagsarelaets (blåt) placering på baggrund af ortofoto © KMS. Bemærk at der på ortofoto forekommer en rund tegning på gadejorden – det formodes at være brønden, der her anes.

Målesystem

Placeringen af det opgravede og behandlede undersøgelsesfelt er markeret v.h.a. MapInfo og Ortofoto, hvorpå brøndens runde omrids skimtes. Der er ikke foretaget egentlig ind- eller opmåling. En nøjagtig indmåling af brønden vil kunne opnås ud fra indmålingen af det planlagte T-kryds på spildevandsledningen umiddelbart over brønden.

Øvrige data. -

Udgravningsmetode

Der er læne beskrevet det sete smat entreprenørs observationer under gravearbejderne. Hullet med brønden, dækket af større sten og et stykke armeret beton er fotograferet. Det samme er sket med rester af bygningsmateriale, der ikke er medtaget.

Undersøgelses resultater

Brønden fermtræder som en stensat, skønnet rund konstruktion af ukendt dybde og en vurderet indre diameter på 1,5 meter. Vandstanden var på dagen ca. 1,2 meter under vejens niveau. Der kunne ikke ses benyttelse af tegl eller andre tydelige bygningsmaterialer i brøndens synlige stensætning, derimod lå enkelte stykke gammelt træ i fylden omkring brønden og der kunne ses træ flyde rundt på vandet i brønden, der var delvis dækket med en stor sten og et stykke armeret beton. Den konstaterede tilstand ved besigtigelsen blev fotograferet (D1).

SVM1353D1. Nedgravning med denstensatte brønd skjult under større sten og armeret beton. Stenene i baggrunden er fra et sensat dige langs landsbygadens vestside. De to plastrør er nye tryksatte spildevandsledninger, der i øvrigt er nedlagt med styret gennemboring. Foto er optaget fra nordøst.

Nedbrydningslaget i haven, vest for et formodt stengærde, fremstod som et ca. 0,9 meter tykt lag af råjordsler med en del iblandet trækul i furholdsvis store stykker og østligst i 0,85 meter dybde lå knoglerne (X1) af formodet forskellige, større pattedyr. De var delvis lagt til side og sad delvis på plads ved besigtigelsen. Fra den opravede fyld uden præcist fundsted var afsamlet et fragment af munkesten og et fragment af en rund, keglestub af sandsten, formentlig en bygningsdel (fragmenterne blev ikke medtaget, alene fotograferet D2 og D3).

SVM1353D03. Bygningsmaterialer
franedgravning i nedbrydningslag på
havesiden

Fremtidigt arbejde på stedet

Det blev på stedet aftalt at entreprenørs medarbejdere kontakter museet, hvis der ved gravearbejderne i haven fremkommer flere fund af knogler m.v. (19-10-2010). For brøndens vedkommende er det pånlagt at standse gravningen i det nuværende niveau, kaste brønden til og befæste med geotekstil, hvorefter der fyldes op igen. Der er således ikke fare for yderligere ødelæggelser af brønden.

Sydvestsjælland Museum d. 19-10-2010

Hugo Hvid Sørensen

Museumsinspektør, arkæologi

Fundliste

Fund	Materiale	Genstand	Datering	Anlæg
X1	Zoologisk materiale	Dyrekogler	Nyere tid (1661 -)	

Fundbeskrivelse

X1

Nyere tid (1661 -)

Nær bunden af et vurderet nedbrydningslag umiddelbart vest for stendige mod bygaden, 0,85 meter under terræn. 1 knækket (nyt brud) rørknogle uden ledende. Indre af rørknoglen næsten helt glat. 1 ledende af mellemfod af okse (?). 3 fragmenter af ryghvirvler af større pattedyr. 4 fragmenter af knogler af stort pattedyr.

Tegninger:

Foto: E/1

Anlæg:

Genstandsfoto af knogler, X1.

Fotoliste

Film	Billede	Motiv	Anlæg	Fund	Filmtype	Dato	Fotograf
D	1	Opgravningen med brønden set fra SØ			digitalt foto	18-10-2010	Hugo Hvid Sørensen
D	2	Genstande fra opgravning i haven vest for brønden. Fragment af munkesten og del af bygningsdel af sandsten.			digitalt foto	18-10-2010	Hugo Hvid Sørensen
D	3	Genstande fra opgravning i haven vest for brønden. Fragment af munkesten og del af bygningsdel af sandsten.			digitalt foto	18-10-2010	Hugo Hvid Sørensen
E	1	x1 - genstandsfoto		X1	digitalt foto	19-10-2010	Hugo Hvid Sørensen